

знаходити компроміс; уміння прогнозувати, представляти кінцевий продукт, результат роботи.

На нашу думку, навчально-дослідницька діяльність буде ефективнішою, якщо відповідатиме низці вимог: поєднання з різними видами пізнавальної діяльності; усвідомленість учнями сутності проблеми; цілеспрямованість пошукової творчої і продуктивної діяльності; самостійність пошуку відповідей; реалізація потенційних здібностей школярів; організація досліджень з урахуванням можливості задоволення потреб учнів під час спілкування з однокласниками, батьками, вчителями; набуття навичок самостійної роботи та співпраці у колективі; забезпечення співпраці «учень – вчитель» на основі принципу рівноправності, партнерства.

Список використаних джерел

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2015. – 1736с.
2. Концепція «Нова школа. Простір освітніх можливостей» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/>. – 40 с.
3. Мієр Т. І. Організація навчально-дослідницької діяльності молодших школярів у взаємодії з собою та з іншими : монографія / Тетяна Мієр. – Кіровоград : ФО-П Александрова М. В., – 2016. – 424 с.
4. Підласий І.П. Педагогіка: 100 питань–100 відповідей: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / І. П. Підласий. – М.: Видавництво ВЛАДОС – ПРЕС, 2004. – 267 с.
5. Савченко О. Я. Навчальне середовище як чинник стимулювання дослідницької діяльності молодших школярів / О. Я. Савченко // Наукові записки Малої академії наук України. – 2012. – №. 1. – С. 41 – 49

КОВАЛЮК В.М.

Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж,
Мукачівського державного університету, Україна

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК СПІВАЦЬКОГО ДИХАННЯ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ-МУЗИКАНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ВОКАЛУ

Співацький голос є основним інструментом професійної діяльності вчителя музики. Вокальна підготовка студентів музично-педагогічних дисциплін у навчальних закладах включає в себе кілька складових:

- розвиток вокально-технічних умінь і навичок;
- формування вміння контролювати власний процес голосоутворення;
- розвиток вокально-виконавських умінь;
- оволодіння студента фаховими знаннями.

Важливою складовою комплексу технічних вокальних умінь є розвиток співацького дихання. Дихання є енергетичним фактором, від якого залежить сила звуку, тривалість та тембральне забарвлення.

Співацьке дихання лежить в основі процесу звукоутворення, за його відсутності утворення співацького звуку було би неможливим. Повітря, яке протікає крізь голосову щілину, неоднозначно може впливати на активність роботи

голосових м'язів, підвищення тону голосових складок, покращення їх працездатності та витривалості. В той же час активна робота дихальних м'язів сприяє підвищенню працездатності гортані. Її робота значно полегшується під час активності м'язів дихальної системи. Тому від правильності формування навичок співацького дихання залежить якість співацького звуку вокаліста.

Органи дихального апарату включають трахею, бронхи, легені, групи м'язів-вдихачів (м'язи, що піднімають та розсувають ребра) та м'язів-видихачів (група м'язів, які опускають ребра та м'язи черевного преса), діафрагму.

Під час роботи над розвитком співацького дихання студентам необхідно пояснювати, що легені позбавлені будь-якої активності, завдяки якій вони могли б розширюватися, вбираючи в себе повітря, або спадатися, виштовхуючи його. Легені пасивно рухаються за рухами грудної клітки і змінюють свій об'єм під дією скорочення і розслаблення діафрагми. Тому основна увага в ході формування навичок співацького дихання має спрямовуватися на розвиток навичок керування роботою діафрагми та м'язів, які беруть участь у процесі дихання та підлягають свідомому контролю людини. У вокальній педагогіці розрізняють кілька типів співацького дихання: грудний, реберно-діафрагматичний, нижньореберно-діафрагматичний, діафрагматичний.

Основним критерієм ефективності співацького дихання використовуваного студентом, є якість співацького звуку, тому, у випадку сформованості у студента правильних навичок голосоутворення при використанні грудного або реберно-діафрагматичного типу дихання, кардинальних змін останніх здійснювати не варто, щоб уникнути порушення сформованої системи рефлексів.

Повітря у співі необхідно брати безшумно, набираючи достатню його кількість для виконання вокальної фрази. Помилкою є намагання студента брати надмірно велику кількість повітря, намагаючись таким чином подовжити співацький видих. Студенту важливо пояснити, що при переборі повітря порушується координування процесу голосовидобування, утруднюється подача звуку, що призводить до неправильного звукоутворення. У недосвідчених вокалістів часто зустрічається наявність шуму під час співацького вдиху, що є недоліком процесу голосоутворення. Поява шуму свідчить про скутість голосового апарату, або про наявність захворювань його органів. Шум під час вдиху виникає в результаті тертя повітряного струменя об недостатньо розкриті голосові складки.

Відпрацювання навички вдихальної установки вимагає утримувати грудну клітку у стані вдиху (трохи піднятою, ребра злегка розширеними) та зберігати активність дихальних м'язів. Застосування такого прийому сприяє правильній організації всього співацького процесу, інтенсивній роботі голосової щілини, виробленню навички економного витрачання повітря, швидкому й ефективному його добору. Формування навички збереження вдихальної установки під час співу починається з фіксування уваги студента на тому, що між вдихом та видихом у співі відбувається миттєва затримка дихання, під час якої здійснюється налаштування дихального апарату з вдиху на видих.

У ході формування навичок співацького дихання в студентів музично педагогічних дисциплін варто застосовувати методи впливу на співацьке дихання, на формування глибокого і швидкого вдиху та рівномірного повільного видиху, а

також вироблення навички відчуття опори звуку, розвитку дихальних м'язів. Вплив на процес розвитку співацького дихання необхідно здійснювати через зосередження уваги студентів на роботі дихального апарату, розвитку умінь аналізу роботи дихальних груп м'язів, координування дихальних рухів.

Список використаних джерел

1. Антонюк В.Г. Постановка голосу : навчальний посібник для студентів вищих муз. навч. закладів / Валентина Геніївна Антонюк. – К. : Українська ідея, 2000. – 68 с.
2. Дмитриев Л. Основы вокальной методики : учеб. пособ. для муз. вузов / Леонид Борисович Дмитриев. – М. : Музыка, 1968. – 675 с.
3. Как научиться петь. – М. : Благо, 2002. – 128 с.

КОСТАК А. І.,
ВАСИЛИНКА М.І.

Мукачівський державний університет, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ М. СТЕЛЬМАХОВИЧА У ВИХОВНІЙ РОБОТІ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ

У Концепції Нової української школи підкреслюється, що в основу національного виховання учнів мають бути покладені принципи педагогіки партнерства, єдності сім'ї і школи, наступності поколінь. Сьогодні особливо нагальною стала проблема створення освітнього середовища, яке б відповідало потребам українського державотворення й формування високоосвічених, духовно багатих та морально стійких особистостей, достойних громадян нашої держави.

Сучасний заклад загальної середньої освіти має продовжувати родинно-сімейне виховання, працювати в тісному контакті з батьками, залучати їх до освітнього процесу. Досить часто, з'ясовуючи актуальність тієї чи іншої освітньої проблеми, ми звертаємося до досліджень зарубіжних учених, безпідставно забуваючи про величезну вітчизняну наукову скарбницю. В контексті сучасних виховних традицій доречно згадати про теоретичні та практичні аспекти виховання дітей молодшого шкільного віку, які протрактував М. Стельмахович.

Відомий педагог, один із теоретиків українського родинного виховання, серед усіх напрямів виховання наголошував саме на колосальному потенціалі родинного. У підручнику «Українська родинна педагогіка» та в ряді статей М. Стельмахович зазначав, що традиційне українське родинне виховання – це історично сформована через безперервне застосування впродовж багатьох віків педагогічна система поглядів, ідеалів та засобів батьківсько-материнського й родичівсько-свояцького впливів на дітей та молодь, спрямованих на формування життєдіяльних особистостей, забезпечення розвитку духовної єдності, наступності, спадковості поколінь і безсмертя нації. Особлива його виховна цінність полягає в тому, що воно базується на ґрунті рідної мови й звичаєвої родинно-побутової культури, своїм змістом і духом підпорядковується самобутній природі української дитини, потребам забезпечення її належного тілесного, духовно-морального й інтелектуального розвитку, повністю відповідає прагненням й корінним інтересам батьків та народу в цілому, а також ідеалам української педагогіки у формуванні довершеної особистості українця.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>